

Presentatie 4 september 2024 informatieavond defensie

Beste belangstellenden,

Wat fijn dat u de moeite heeft genomen om naar de informatiebijeenkomst te komen om te kunnen zien wat defensie voornemens is om in Heerde en omgeving te realiseren.

Ik sta hier namens de stichting explosievrije kop van de Veluwe. Laat ik beginnen om defensie te bedanken dat ze helemaal zijn afgereisd naar Heerde om hier een extra bijeenkomst te houden. Wel zo prettig aangezien we uit de eerste publicaties niet konden herleiden dat defensie zoveel plannen heeft in en rondom Heerde. O.a. het springterrein werd pas heel kort voor de informatiebijeenkomst begin juni in Ugchelen bekend gemaakt. Een grote verrassing voor een ieder van ons inclusief het college waardoor nagenoeg niemand van ons de informatieavond in Ugchelen heeft bezocht.

Ook willen we, ook hier tijdens deze bijeenkomst, duidelijk stellen dat we niet tegen defensie zijn. We zien de geopolitieke situatie, de wens om aan de NAVO normen te voldoen en ook dat defensie een aantrekkelijk werkgever wil zijn.

Oefenen is noodzakelijk voor Defensie. De huidige overlast van het ASK dat hiermee gepaard gaat word door ons als burens dan ook sinds jaar en dag geaccepteerd.

Bij een goede buur accepteer je dat hij soms een feestje geeft, dat je de rook van de BBQ af en toe in je tuin krijgt en dat je wel eens hoort als ze ruzie hebben.

Het wordt anders als je buurman besluit om elke dag te gaan BBQ-en. Ipv incidenteel een feestje besluit hij zijn tuin open te stellen als eetgelegenheid, wordt tot diep in de avond luide muziek gedraaid en zijn er regelmatig vechtpartijen. Dan besluit je toch om er wat van te zeggen.

Een soortgelijke situatie doet zich hier ook voor. De plannen van defensie zijn zo groot en veelzijdig dat hier niet meer gesproken kan worden van een fair Share voor het gehele gebied van de kop van de Veluwe.

Hierom zijn we als inwoners van Heerde en omliggende gemeenten gestart met de stichting explosievrije kop van de Veluwe.

Diverse mensen hebben zich aangesloten om mee te denken hoe we aannemelijk kunnen maken dat al deze ontwikkelingen gewoon niet passen in dit gebied.

Daarnaast hebben we een petitie geopend, waar inmiddels bijna 9000 mensen hebben aangegeven het met ons eens te zijn. Dat is gezien het inwoneraantal van Heerde en omstreken gigantisch veel. We voelen ons hierdoor gesteund.

Want waarom zijn we gestart met de actie?

Er is namelijk geen sprake meer van een fair share/ een eerlijk aandeel in de overlast van de door Defensie gewenste uitbreidingsplannen voor de inwoners van de kop van de Veluwe. Als alle plannen doorgaan van defensie, zoals u net hebt kunnen horen, komt er:

- Uitbreiding van 500 hectare van het huidige ASK ten zuiden en ook een uitbreiding van 200 hectare over en langs de Zuidweg
- Grotere mortieren van 120 mm
- Helikopters die in gehele gebied gaan landen
- Helikopters die gaan landen op de Wezepsche heide (en die komen hier alleen maar door de lucht over de heide)
- Een corridor voor cargodrones
- F35 op Lelystad airport met bijbehorend laagvlieggebied rondom gemeente Heerde
- Een springterrein (explosieventerrein) in het Zwolse Bos en landgoed Petrea.

Als luchthaven Lelystad doorgaat gaan de vliegtuigen juist boven dit gebied stijgen (en dus veel extra geluid).

Daarnaast hebben we nog de uitwerkingen van het klimaatakkoord (zoals windmolens) en een herinrichting van het buitengebied vanwege de stikstofcrisis.

Alles bij elkaar is teveel en hebben de uitbreidingen zo'n effect, dat dit gebied niet meer leefbaar is.

Laten we inzoomen op de effecten. Hierbij begin ik bij de gemeente overstijgende effecten en daarna de persoonlijke effecten die u direct gaat merken:

Woningbouw:

- Het Zwolse bos/landgoed Petrea is aangemerkt als stikstofgevoelig en overbelast. Door het opblazen en herbouwen van bunkers en aan en afvoerend verkeer komt er veel stikstof vrij. Door de nu reeds overbelaste stikstof situatie verder te belasten ontstaat er een groter probleem voor de zeer noodzakelijke en wenselijke woningbouw en andere activiteiten. Immers in overbelaste situaties moet de stikstofdepositie eerst naar een acceptabel niveau worden gebracht voordat nieuwe activiteiten mogen plaatsvinden. Een grote puntbron met bijbehorende depositie midden in een stikstofgevoelig gebied zorgt ervoor dat er heel veel activiteiten die bijdragen op dit gebied moeten verdwijnen (denk o.a. aan boerenbedrijven) voordat er andere activiteiten mogen worden uitgevoerd.
- Of woningbouw na realisatie van een springterrein nog mogelijk is zeer de vraag bij een overbelast stikstofgevoelig gebied.
- Door geluid en trillinghinder is er in grote delen van gemeenten straks niet meer te bouwen. Defensie maakt nu al bezwaar tegen uitbreidingsplannen.

Economie:

- De Kop van de Veluwe is erg aantrekkelijk voor verblijfsrecreatie. Door in het gebied alle activiteiten te realiseren zal niet meer zo zijn. Hierdoor zullen de campings hun deuren kunnen sluiten. Dit leidt tot schade aan de lokale economie voor zowel campingeigenaren maar ook alle detailhandel en toeleveringsbedrijven.

- De woningwaarde in de gemeenten zal sterk dalen door de ervaren hinder. Dit zal doorwerken in de WOZ waarde en dus inkomsten van de gemeenten. Omdat de gemeenten wel de lasten moet betalen zal het percentage dat u moet betalen aan de WOZ omhoog gaan.
- Ook komt de lokale woningmarkt compleet stil te liggen. Wie koopt een woning in onleefbaar gebied?

Recreatie:

- Het Zwolse Bos/Petrea en Wezepsche heide wordt veelvuldig gebruikt als stedelijk uitloopegebied door inwoners uit de diverse omliggende gemeenten. Afsluiten van dit bosgebied leidt ertoe dat alle gebruikers in de overige nu al reeds overbelaste natuur zal recreëren. Bovendien staat dit haaks op het vastgestelde recreatiezoneringsplan van de Provincie Gelderland, waar voor deze gebieden medegebruik voor recreatie is beschreven om de druk van recreatie op de andere delen van de Veluwe te beperken.
- Fietsroutes / mountainbike routes / ruiterroutes en lange afstandspaden zullen verdwijnen door de afsluiting van het bos.

Natuur:

- De N2000-gebieden staan bekend als broedgebieden voor diverse bedreigde vogelsoorten. Piekgeluiden door explosieven leiden tot een ernstige verstoring van deze broedgebieden
- Er zijn in het gebied diverse bedreigde flora- en faunasoorten. Door uitvoering te geven aan deze plannen dreigen deze te verdwijnen.
- Er bevindt zich aansluitend aan het Zwolse Bos een ecoduct dat zorgt voor een ecologische verbindingszone. Afsluiting van het gebied kan leiden tot het afsluiten van deze ecologische verbindingszone en is een flinke desinvestering.

Milieuaspecten en leefbaarheid

Geluid is een groot issue bij de uitbreiding. Voor uw beeld is door een geluidsdeskundige inzichtelijk gemaakt wat het effect is van een springterrein.

U ziet hier op de kaart gemeente Heerde en omliggende gemeenten.

Bij een explosie komt er geluid vrij (de knal). U ziet hier welk berekend geluidsniveau er dan kan komen als deze explosie zo zal plaatsvinden. Een groot deel van Heerde en Wapenveld en Wezep ligt in de 70 - 60 dB(A) zone. Dit is harder dan de knallen van het huidige ASK.

De GGD adviseert een maximale geluidsnorm van 50 dB(A). Hogere geluidsnormen kunnen leiden tot ernstige gezondheidseffecten (bijvoorbeeld slaapverstoring, stress en verhoogde bloeddruk wat weer hartziekten kan veroorzaken).

Nu kunt u denken dat valt wel mee het verschil tussen 50 of 60 dB(A). maar 3 dB(A) is een verdubbeling van het geluid en is dus een verschil van 10 dB(A) een factor 10 meer aan geluid en een verschil van 20 dB(A) is een factor 100. Dit is dus veel meer van wat dus de maximale geluidsnorm had moeten zijn.

En dan hebben we het nog niet eens over de optelling van alle geluidsbronnen van de plannen samen. Het cumulatieve effect.

Al deze activiteiten zouden bij elkaar opgeteld moeten worden om de goede berekening van geluid te kunnen maken. U kunt wel aanvoelen dat het geluidniveau dan niet naar beneden gaat.

Als er straks een veel lagere norm wordt gecommuniceerd door defensie moet u opletten.

Er is een verschil in het gemiddelde geluidsniveau over de dag en het piekniveau.

Even voor uw beeld. We hebben hier een stadiontoeter die een lager geluidniveau heeft dan een explosieknal. Als we die nu laten horen (pas op voor uw oren) (laat hoorn horen)

Het geluid wat u net hoorde is als we het meten het piekniveau (maximale geluidsniveau).

Bij een gemiddeld geluidsniveau mag dit geluid uitgemiddeld worden over de dag, dus inclusief de stillere momenten.

Dus als ik voor de rest van de dag me stil houd, kan ik een heel laag gemiddeld geluidsniveau aangeven.

Dat u dan tijdelijk doof bent geworden van de toeter, wordt niet zichtbaar door het gemiddelde geluidsniveau.

Bij een springterrein is het geluid wat voornamelijk overlast gevend zal zijn de harde explosie. Die zijn heel hard, maar kortdurend. Hierdoor zal als je dit gaat middelen het geluidsniveau snel lager uitkomen. Op papier dus misschien leefbaar, in de praktijk dus niet!

Trillingen:

De trillingen die er komen ervaren we nu ook al regelmatig door het ASK. Ik denk dat u dat allemaal wel kent van nu of vroeger.

Met alle uitbreidingen die defensie wenst zal dat vele malen meer worden.

Het merendeel van de woningen in het gebied heeft een minimale fundering vanwege het gele zand wat vlak onder het maaiveld zit. Ook zitten er in het gebied diverse sprengen en ondergrondse waterstromingen die de trillingen ver overbrengen. Kunt u als defensie garanderen aan de bewoners hier dat de trillingen van de explosies niet zullen leiden tot scheuren in hun woningen?

- Bij de explosieven komen chemische stoffen en mogelijk zelfs PFAS verbindingen vrij. Dit leidt tot een ernstige dreiging van bodem- en luchtverontreiniging. Dit heeft mogelijk ook consequenties voor het waterwingebied in Wezep. De bodem van het huidige ASK-terrein is al ernstig verontreinigd. Gaat Defensie nu weer een nieuw deel van de Veluwe vervuilen?

U gaat dus het volgende merken:

- Waardedaling en onverkoopbaarheid van de woning
- Ernstige geluidsoverlast
- Trillinghinder
- Afsluiten van een recreatiegebied
- Geen mogelijkheid voor bouwen
- Agrarische bedrijven die volledig op slot komen te staan
- Bedrijven die vanwege stikstof niet kunnen en mogen uitbreiden
- Minder recreanten
- Hogere percentage WOZ
- Negatieve effecten voor wild en (landbouw)huisdieren.

En dan de corridor voor de cargodrones. Meer informatie over de drones vind u op de site werken bij defensie.nl.

Deze megadrone meet 4 bij 3 meter, weegt 130 kilo, een hefvermogen van 500 kilo en moet voedsel, brandstof en grote pallets munitie gaan vervoeren maar in de toekomst ook (gewonde) personen.

De drone kan **zelfstandig vliegen** op gps-coördinaten. Het **eerste prototype** kan nu bijna een half uur in de lucht vliegen. Het **tweede prototype** moet langer in de lucht kunnen blijven, lichter worden **en nog meer kunnen vervoeren**.

U kunt zelf zien op deze site van defensie dat het nog een prototype is die nu al 500 kg munitie of brandstof kan vervoeren, maar dat ze in de nabije toekomst dit willen gaan uitbreiden.

Denkt u zich eens in. U bent net op het BBQ feestje van die eerder genoemde leuke buurman. Gezellig drankje erbij en u hoort in de verte een cargodrone aankomen. Plots een klein plofje en u kijkt omhoog. De cargodrone heeft een storting en komt nu met een pakket van 500 kg munitie of brandstof naar beneden vallen... Wat doet u.....

Is dit iets wat kan gebeuren? Wij weten het niet, wij lezen slechts dat het een prototype is die zelfstandig vliegt, munitie en brandstof kan vervoeren en dat de corridors over woningen heengaan. Wij hebben van defensie nog niet gehoord dat ze met 100% zekerheid garanderen dat zo'n drone niet uit de lucht kan vallen door een technische, mechanische storing of een hack.

En dan de straaljagers. Wist u dat bij de aankoop van de F35 er niet is gekeken naar het geluid? Men focuste meer op de efficiëntie. (<https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/4160658/f-35-moest-vooral-harder-vliegen-geluidsoverlast-was-minder-belangrijk>)

Bij Volkel nemen de geluidspieken sterk toe naar 110 en 115 decibel... (weet u nog die 50 dB(A) Wat als deze straaljagers over ons gebied komen net zoals de bedoeling is met de vliegtuigen van Lelystad. Ze zullen dan laag overkomen en gaan stijgen boven ons gebied... de 110 dB(A) is dan ook hier niet ondenkbaar.

Daarnaast is rondom ons gebied ook het laagvlieggebied voor o.a. helikopters. Dit gaat in de toekomst ook zeker geluidsoverlast geven.

Ook is er nog veel onduidelijk over de uitbreiding van het ASK en de effecten daarvan zowel in geluid, trilling al luchtkwaliteit. Vorige week is in de kamerbrief duidelijk geworden waar defensie de uitbreiding wenst. O.a. naast en over de Zuidweg. Welke activiteiten hier gaan plaatsvinden geeft defensie niet aan. Wel dat de vergunning van 1994/2014 niet meer toereikend is qua verwachte overlast. Op dit moment heeft defensie al een aanvraag om revisievergunning ingediend bij ILT. Defensie heeft hier verder niet over gecommuniceerd, dus probeert u nu los van al deze uitbreidingen al extra geluidsruimte te claimen? Hoe transparant bent u en wilt u zijn? Wil u ons inzicht geven in deze revisieaanvraag?

Al met al een heel verhaal, We kunnen nog wel een half uur doorgaan met allerlei haken en ogen maar onze tijd zit er bijna op.

Wel willen we defensie of liever de Staat der Nederlanden nog iets meegeven. Staat u voor een belofte? Als de Staat der Nederlanden iets belooft en formeel ondertekent, geldt voor u deze belofte nog steeds?

We doelen hierbij op de formele koopakte van het Zwolse Bos, getekend 1 december 1956, en dan artikel 5. Hierin staat, en ik citeer:

De staat der Nederlanden verbindt zich, het gekochte terrein ten behoeve van de recreatie blijvend voor publiek open te stellen.

Wij zien graag de staat der Nederlanden zich houdt aan haar beloftes en ondertekende koopakte, want als u zich hier niet aan uw woord houdt, hoe moeten wij u dan voor de toekomst vertrouwen?

Alvorens af te sluiten willen wij u oproepen om de petitie, als u die nog niet getekend hebt, te ondertekenen. Ook kunt u ons voor vervolgstappen volgen op explosievrij.nl.

Ik denk dat defensie na deze avond al wel doorheeft dat er zowel bestuurlijk maar zeker ook maatschappelijk geen draagvlak is voor al deze ontwikkelingen.

Er is nu gelegenheid om ons vragen te stellen in het programma. Een aantal leden van de stichting staan straks achter in de zaal. Te herkennen aan ons rode t shirt. U kunt ons daar ook vragen stellen.